

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2023-02-28

Närvarande: Justitierådet Mahmut Baran, f.d. justitierådet Mari Andersson och justitierådet Stefan Reimer

Genomförande av ändringarna i vapendirektivet

Enligt en lagrådsremiss den 16 februari 2023 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel,
2. lag om ändring i vapenlagen (1996:67),
3. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
4. lag om ändring i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Jaennice Fährlin och Moa Pettersson.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om ändring av vapenlagen

1 kap. 7 a §

Bestämmelsen definierar vad som i lagen avses med vapenmagasin. Som vapenmagasin avses endast löstagbara magasin för *halvautomatiska* skjutvapen med centralantändning under vissa ytterligare förutsättningar rörande hur många patroner som magasinerna kan innehålla. Det är därför enbart hanteringen av den här typen av vapenmagasin som kommer att omfattas av lagens krav på tillstånd och restriktioner i hanteringen.

Avgränsningen av vad som ses som vapenmagasin enligt lagen kommer därför, till skillnad mot utredningens förslag, inte att gälla magasin till *helautomatiska* skjutvapen. Även om helautomatiska skjutvapen inte uttryckligen omfattas av ändringsdirektivet i denna del framstår en reglering gällande vapenmagasin som enbart tar sikte på halvautomatiska skjutvapen som både ologisk och svårförståelig.

Helautomatiska skjutvapen är förbjudna för civilt bruk med ytterst begränsade undantag, eftersom de ses som farligare än halvautomatiska skjutvapen.

Ställningstagandet att helt avstå från utredningsförslaget om motsvarande reglering för magasin till helautomatiska skjutvapen framstår mot denna bakgrund som mindre förenligt med direktivets och vapenlagstiftningens syfte att motverka att skjutvapen missbrukas för brottslig verksamhet, särskilt terroristattentat (skäl 2). Det bör på nytt övervägas under det fortsatta lagstiftningsarbetet om en reglering av vapenmagasin till helautomatiska skjutvapen bör införas.

6 kap. 5 §

Av 6 kap. 4 § första stycket i lagförslaget framgår att Polismyndigheten under vissa förutsättningar får omhänderta ett skjutvapen med tillhörande ammunition, ljuddämpare och vapenmagasin inför ett eventuellt återkallande av tillståndet för vapnet. I nuvarande 6 kap. 5 § anges att ett vapen med tillhörande ammunition som omhändertagits enligt 4 § ska lämnas tillbaka om någon kan styrka sin rätt att inneha egendomen och det inte föreligger någon risk för missbruk. I 5 § saknas således helt reglering för vad som sker med ljuddämpare och vapenmagasin som omhändertagits enligt 4 §. Frågan om detta föranleder en justering av 5 § bör övervägas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

7 kap. 1 §

I bestämmelsen föreskrivs i första stycket 1 att staten ska lösa in skjutvapen, ammunition, ljuddämpare och vapenmagasin om tillståndet att inneha egendomen har återkallats. Enligt sin ordalydelse framstår det som oklart om inlösen ska gälla enbart ammunition, ljuddämpare eller vapenmagasin som innehas med ett särskilt tillstånd (se 2 kap. 1 § a) eller om inlösenbestämmelsen även omfattar sådan tillhörande egendom som den som har tillstånd att inneha ett skjutvapen får inneha utan särskilt tillstånd (se 2 kap. 8 §). Frågan bör närmare utredas i den fortsatta beredningen av lagstiftningsärendet.

9 kap. 1 b §

I paragrafen finns bestämmelser om straff för brott mot reglerna om märkning. I andra stycket finns en s.k. subsidiaritetsklausul av följande lydelse.

Till ansvar för brott mot bestämmelserna om märkning i 2 a kap. 7 eller 8 § döms det inte om gärningen är belagd med straff enligt 1 eller 1 a §.

I författningskommentaren anges endast att ansvar inte ska dömas ut om gärningen redan är straffbelagd enligt 9 kap. 1 eller 1 a §. Grundtanken är att om innehavet av det omärkta skjutvapnet efter införsel föranleder ansvar för vapenbrott så ska det inte också dömas till ansvar för brott mot reglerna om märkning. I det sammanhanget är det i och för sig värt att notera att om införseln som sådan är olovlig döms oftast enbart för smugglingsbrott (se 9 kap. 4 §).

Lydelsen "döms det inte om gärningen är belagd med straff" är i det hänseendet förenlig med 2 a kap. 7 § som avser krav på märkning av vapen och vapendelar som innehas i samband med införsel till landet.

Den nya paragrafen i 2 a kap. 8 § avser emellertid bestämmelser om att undantag från märkning får medges av Polismyndigheten, om det rör sig om föremål av särskilt stort historiskt värde och det föreligger särskilda skäl. Märkningsskyldigheten uppkommer i dessa situationer först i ett senare skede, inte sällan lång tid efter själva införseln, förutsatt att det görs en ansökan om att Polismyndigheten ska medge undantag från märkningen och ansökan avslås. Det kan mot denna bakgrund övervägas att omformulera andra stycket enligt följande.

Till ansvar för brott mot bestämmelserna om märkning enligt 2 a kap. 7 § eller 8 § döms inte, om innehavet av vapnet eller vapendelarna kan föranleda ansvar enligt 1 § eller 1 a §.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.